

Evlilik Tipleri Ölçeði

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Evlilik Tipleri Ölçeði*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21521>

Özet

Evlilik Tipleri Ölçeği (ETÖ), Meliha Tekin Çatal, Murat Kalkan ve Makbule Vural Batık tarafından 2018 yılında Türk kültürü bağlamında geliştirilmiş bir ölçektir. Temel amacı, evli bireylerin ilişkilerini tanımlayan ve sınıflandıran çeşitli psikolojik ve sosyal boyutları ölçmektir. Ölçeğin geliştirilmesi, alandaki kuramsal yapıları pratik bir araçla değerlendirme ihtiyacına cevap vermektedir. Çalışma, ölçeğin yapısal geçerliliğini ve iç tutarlılığını sağlamak amacıyla kapsamlı bir psikometri süreci içermiştir.

ETÖ, özellikle evlilik ilişkilerinin dinamiklerini ve tipolojilerini bilimsel olarak incelemek isteyen araştırmacılar ve aile danışmanları için önemli bir araç sağlamaktadır. Ölçek, evliliğin farklı boyutlarını (örneğin, geleneksel roller, duygusal yakınlık, çatışma yönetimi) değerlendirerek, çiftlerin hangi evlilik tipine daha yakın olduğunu belirlemeye yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler

Evlilik Tipleri Ölçeği, Evlilik, Evlilik Dinamikleri, Psikolojik Ölçek Geliştirme, İlişki Tipleri, Aile Danışmanlığı, Geçerlik, Güvenirlilik.

Yazarlar

Meliha Tekin Çatal, Murat Kalkan, Makbule Vural-Batık.

Amaç

Evlilik Tipleri Ölçeği'nin temel amacı, Türkiye'deki evli bireylerin algıladıkları ve deneyimledikleri evlilik yapılarının tipolojik olarak sınıflandırılmasına sağlayacak geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaktır. Bu amaç doğrultusunda, ölçek, farklı evlilik biçimlerinin altında yatan yapısal faktörleri tanımlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, araştırmacılara ve klinisyenlere, çiftlerin ilişkileri kalıpları nicel olarak değerlendirme imkanı sunarak, bireysel ve çift terapisi süreçlerinde tanı ve müdahale planlamasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Aynı zamanda, Türk toplumunun değişen evlilik normlarına ve dinamiklerine uygun tutmaktadır.

Yapı

Evlilik Tipleri Ölçeği, evlilik ilişkisinin çok boyutlu doğasını yansıtan bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Geliştirme çalışmasına göre, ölçeğin ölçtüğü yapılar genellikle evlilik içindeki rollerin dağılımı, duygusal ifade ve yakınlık düzeyi, çatışma çözme stratejileri ve eşler arasındaki bağımsızlık/bağımlılık dengesi gibi temel boyutları kapsamaktadır.

Bu boyutlar, araştırmacıların literatür taraması ve kuramsal çerçevelerinde belirlediği, farklı evlilik tiplerini (örneğin, Geleneksel Tip, Eşlikçi Tip, Çatışmacı Tip) ayrıştırmaya olanak tanıyan faktörlerdir. Ölçek, bireyin evliliğini bu yapısal eksenler üzerindeki konumuna göre değerlendirir.

Geçerlik

Evlilik Tipleri Ölçeği'nin geçerlik çalışmaları, ölçeğin amaçlanan yapıya doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermek üzere yürütülmüştür. Çalışmada, yapı geçerliğini test etmek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular, ölçeğin kuramsal olarak öngörülen faktör yapısına uygun olduğunu ortaya koymuştur. DFA sonuçları, modelin veriyle uyumunun kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstererek, ölçeğin yapısal geçerliğini desteklemiştir. Geçerlik çalışmaları'nın detaylarına orijinal makaleden ulaşılabilir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık katsayısı olarak Cronbach's Alpha değeri hesaplanmıştır.

Genellikle, geliştirme çalışmaları'nda elde edilen Cronbach's Alpha değerleri, ölçeğin genelini ve alt boyutları'nın yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir. Bu durum, ölçeğin farklı maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğü anlamına gelmektedir. Yüksek güvenirlik değerleri, Evlilik Tipleri Ölçeği'nin tekrarlı ölçümlerde kararlı sonuçlar verme potansiyeline işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Evlilik Tipleri Ölçeği'nin geliştirme sürecinde, ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

AFA, ölçeğin kaç temel boyuttan oluştuğunu belirlemek ve maddelerin hangi faktörler altında toplandığını göstermiştir. Bu analiz, evlilik tiplerini ayırt eden temel yapıları kuramsal çerçeveye uygun olarak tanımlamıştır. DFA ise bu faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulandığını ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu göstermiştir. Bu iki aşamalı Faktör Analizi yaklaşımı, ölçeğin sağlam bir yapısal temele sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format: Derecelendirme formatı (Likert Tipi Ölçek kullanılmadığı varsayılabilir, ancak kaynakta derecelendirme bilgisi eksiktir. Genellikle bu tür ölçekler 5'li veya 7'li Likert formatındadır).

Language Available: Türkçe

Population Group: Evli Bireyler

Age Group: Yetkinler

Population Details: Türkiye'de yaşayan, evli bireylerden oluşan örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Anahtar Kelimeler

Çift Terapisi, Faktör Analizi, Yapısal Etkilik Modellemesi, Cronbach Alfa, Psikometri, Aile ilişkileri, İlişki Kalitesi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: melihacatal82@gmail.com

Correspondence Address: İlgili yazar Meliha Tekin Çatal'ın kurumsal iletişim bilgileri, makalenin yayınlandığı döneme ait akademik kurumuna aittir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018 (Yayın Tarihi)

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle sorumlu yazardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçeğin orijinal kaynağı açık erişimli bir dergide yayınlanmıştır.

Orijinal makaleye Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi burada indirilebilir: [evlilik-tipleri-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Tekin-Çatal, M., Kalkan, M. ve Vural-Batık, M. (2018) Evlilik Tipleri Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmalar Dergisi*, 9(16), 498-523.

Evlilik Tipleri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. (Orijinal madde içeriği kaynakta sağlanmamıştır. Aşağıdaki bölüm, orijinal makaleden maddelerin çekilmesi durumunda kullanımdır.)

Ölçek maddeleri, telif hakkı koruması nedeniyle burada listelenmemiştir. Maddelere ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen akademik referans ve bağlantılar kullanınız.